

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 marca 2017 roku w O. M. W. (1) zawarł z (...) SA z siedzibą w B. O/O. reprezentowaną przez doradcę kredytowego N. M. umowę pożyczki gotówkowej na kwotę 4.000 PLN (bez kosztów, opłat i prowizji), na mocy której otrzymał w/w kwotę na konto.

We wniosku o pożyczkę M. W. (1) podał nieprawdziwie, że nie posiada żadnych innych zobowiązań finansowych, że posiada mieszkanie własnościowe, choć był w nim tylko czasowo zameldowany, że jest żonaty, choć był kawalerem, że posiada średnie wykształcenie, choć wykształcenie miał gimnazjalne oraz że posiada nr tel. (...), choć w istocie miał telefon o nr 731-057-034.

Pożyczka miała być spłacana w 30 równych miesięcznych ratach po 284 zł poczynając od dnia 18.04.2017r. do dnia 18.09.2019r. W wyznaczonym terminie nie wpłynęła na konto pokrzywdzonego ani pierwsza, ani też kolejne raty pożyczki.

Działania windykacyjne podjęte przez pracowników pokrzywdzonego okazały się bezskuteczne. Dłużnik zmienił miejsce pobytu, mieszkanie własnościowe należało w istocie do innej osoby, a dłużnik był tam tylko czasowo zameldowany, telefon okazał się nieaktywny, a ponadto wyszło na jaw, że dłużnik już w chwili zaciągnięcia pożyczki posiadał liczne inne zobowiązania finansowe.

W sierpniu 2017 roku (...) SA z siedzibą w B. wystąpiło do Sądu Rejonowego w Opolu z pozwem o zapłatę p-ko M. W. (1). Sprawa cywilna pozostaje w toku.

W tym samym czasie (...) SA z siedzibą w B. złożyło w Prokuraturze Rejonowej w Opolu pisemne zawiadomienie o przestępstwie.

Dowody:

- zawiadomienie o przestępstwie – k. 1-2,
- dokumentacja związana z umową pożyczki – k. 26,
- wykaz DRZ – k. 42,
- pismo z firmy (...) – k. 29,
- pismo z I KP w O. – k. 34,
- pismo z ZUS – k. 38,
- zeznania świadka N. M. – k. 20-21, 101,
- zeznania świadka M. W. (2) – k. 14-15, 101,
- wyjaśnienia oskarżonego M. W. (1) – k. 47, 101,

M. W. (1) ma 22 lata, jest kawalerem, nie ma dzieci. Posiada wykształcenie gimnazjalne, nie ma wyuczonego zawodu. Aktualnie jest zatrudniony w firmie (...) w charakterze operatora maszyn introligatorskich za wynagr. ok. 2 tys. zł miesięcznie. Nie posiada istotnego majątku. Nie był dotąd karany sądownie.

Dowody:

- dane o oskarżonym - k. 49,
- dane o karalności z K. - k. 45, 97,

M. W. (1) przyznał się w całej rozciągłości do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa i złożył wyjaśnienia zgodne z poczynionymi ustaleniami. Ponadto wyraził żal i skruchę, a także wolę skazania bez przeprowadzania rozprawy, do którego to wniosku przychylił się Prokurator, a który nie został uwzględniony przez Sąd ze względów formalnych.

/k. 47, 101/

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie mogło budzić wątpliwości zarówno sprawstwo, jak i wina oskarżonego M. W. (1) w odniesieniu do zarzucanego mu i przypisanego mu sentencją wyroku przestępstwa kwalifikowanego z art. 286 § 1 k.k.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się zarówno na dowodach osobowych, jak i na dowodach z dokumentów. Podstawą ustaleń faktycznych stanowiły zeznania świadka N. M. – doradcy klienta, działającego w imieniu pokrzywdzonego w dacie zawarcia umowy pożyczki, odnoszące się do okoliczności jej zawarcia, w tym warunków, dokumentów oraz danych. Uzupełnieniem zeznań N. M. były zeznania świadka M. W. (2) – pracownika windykacji, który weryfikował dane podane przez oskarżonego przy zawarciu umowy i na drodze przedsądowej czynił starania o spłatę zobowiązania przez oskarżonego. Potwierdzeniem dowodów osobowych były dowody z dokumentów, w tym zwłaszcza dokumentacja związana z zaciągnięciem umowy pożyczki obrazująca nieprawdziwe dane podane przez oskarżonego przy zawarciu umowy, jak i fakt braku spłaty chociażby jednej raty pożyczki, co obrazowało brak zamiaru oraz możliwości ze strony oskarżonego co do wywiązania się z zobowiązania już na etapie jego zaciągania. Dopełnieniem powyższych dowodów były wyjaśnienia samego oskarżonego, który przyznał się w całej rozciągłości do popełnienia zarzucanego mu przestępstwa i złożył wyjaśnienia zgodne z poczynionymi ustaleniami, wyrażając przy tym żal i skruchę. W zakresie właściwości osobistych i dotychczasowego sposobu życia Sąd oparł się na danych osobopoznawczych i o karalności oskarżonego.

Tym samym – zdaniem Sądu – wyżej opisane zachowanie oskarżonego nosiło cechy oszustwa określonego w art. 286 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 286 § 1 k.k. odpowiedzialność karną na podstawie tego przepisu ponosi ten, kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadza inną osobę do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem za pomocą wprowadzenia jej w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania.

Przestępstwo oszustwa jest przestępstwem powszechnym, co oznacza, że może być popełnione przez każdy podmiot zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej.

Zachowanie karalne sprawcy czynu opisanego treścią art. 286 § 1 k.k. polega na doprowadzeniu innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia własnym lub cudzym mieniem, za pomocą wprowadzenia jej w błąd. Wprowadzenie w błąd oznacza zachowanie prowadzące do wywołania u innej osoby fałszywego odzwierciedlenia rzeczywistości w świadomości tej osoby. Wprowadzenie w błąd może zostać osiągnięte także poprzez przemilczenie, tzn. zaniechanie poinformowania o faktycznym, prawdziwym stanie rzeczy.

Przedmiotem wykonawczym oszustwa jest mienie w szerokim znaczeniu, obejmującym zarówno uszczerbek majątkowy, jak i utracone korzyści, jeżeli są następstwem niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Mienie w

rozumieniu art. 286 k.k. obejmuje zatem wszelkie prawa majątkowe i obligacyjne, w tym także usługi i świadczenia. Korzyść jako znamię oszustwa należy pojmować szeroko, gdyż polegać ona może na uzyskaniu zysku (zwiększeniu aktywów) albo na zmniejszeniu pasywów. Dążenie sprawcy oszustwa może obejmować zarówno korzyść własną, jak i korzyści dla kogoś innego.

Przestępstwo oszustwa ma charakter materialny, tzn., że dla jego bytu niezbędne jest wystąpienie skutku w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonego.

Czyn stypizowany w artykule 286 § 1 k.k. należy do kategorii przestępstw umyślnych, wymagających dla swej realizacji szczególnej postaci zamiaru bezpośredniego – zamiaru szczególnie zabarwionego (*dolus directus coloratus*). Wyraz temu dał Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 11.02.2009 r., III KK 245/08, stwierdził, że: „określone w art. 286 k.k. przestępstwo oszustwa jest przestępstwem umyślnym, zaliczonym do tzw. celowościowej odmiany przestępstw kierunkowych. Ustawa wymaga, aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel, którym w przypadku oszustwa jest osiągnięcie korzyści majątkowej. Sprawca podejmując działanie, musi mieć wyobrażenie pożądanej dla niego sytuacji, która stanowić ma rezultat jego zachowania. Powyższe ujęcie znamion strony podmiotowej wyklucza możliwość popełnienia oszustwa z zamiarem ewentualnym, zamiar bezpośredni winien obejmować zarówno cel, jak i sam sposób działania zmierzający do zrealizowania tego celu. Sprawca musi chcieć takiego właśnie sposobu działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej i cel ten musi stanowić punkt odniesienia każdego ze znamion przedmiotowych przestępstwa. Przypisując sprawcy popełnienie przestępstwa określonego w art. 286 § 1 k.k., należy wykazać, że obejmował on swoją świadomością i zamiarem bezpośrednim (kierunkowym) nie tylko to, że wprowadza w błąd inną osobę (względnie wyczerpuje błąd), ale także i to, że doprowadza ją w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - i jednocześnie chce wypełnienia tych znamion”. Tym samym elementy przedmiotowe oszustwa muszą mieścić się w świadomości sprawcy i muszą być objęte jego wolą. Sprawca nie tylko musi chcieć uzyskać korzyść majątkową, lecz musi także chcieć w tym celu użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. Nie można bowiem uznać za wypełnienie znamion strony podmiotowej oszustwa sytuacji, w której chociażby jeden z wymienionych wyżej elementów nie jest objęty świadomością sprawcy. Brak jest również realizacji znamion strony podmiotowej w przypadku, gdy sprawca chociażby jednego z wymienionych elementów nie obejmuje chęcią, lecz tylko się godzi. Oszustwo zatem z punktu widzenia znamion strony podmiotowej może być popełnione wyłącznie z zamiarem bezpośrednim, szczególnie zabarwionym, obejmującym zarówno cel jak i sposób działania sprawcy (zob. wyrok SN z dnia 22.11.1973 r., III KR 278/73).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy z całą pewnością stwierdzić należy, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarówno strony podmiotowej, jak i przedmiotowej oszustwa.

Zachowanie oskarżonego polegało bowiem na doprowadzeniu innej osoby, a to doradcy kredytowego reprezentującego prawa pokrzywdzonego, za pomocą wprowadzenia go w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zobowiązania, a także co do istotnych danych dot. swej sytuacji majątkowej, stanu cywilnego, wykształcenia, etc., w efekcie zaś do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy z umowy pożyczki w kwocie 4 tys. zł.

Przedmiotem wykonawczym działania oskarżonego było przy tym mienie obejmujące uszczerbek majątkowy, będący następstwem niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Działania oskarżonego miały przy tym charakter umyślny pod postacią zamiaru bezpośredniego obejmującego nie tylko sposób działania (wprowadzenie w błąd) ale także cel w postaci osiągnięcia korzyści majątkowej. Potwierdzeniem i wyrazem zamiaru oszustwa jest bowiem fakt, że oskarżony podał fikcyjne dane dot. swojej osoby i swej sytuacji finansowej, a z pożyczki nie spłacił chociażby jednej raty i to pomimo interwencji ze strony pokrzywdzonego.

Tym samym w przedmiotowej sprawie nastąpił także skutek w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem, albowiem poprzez działanie oskarżonego pokrzywdzony poniósł wymierną szkodę, będącą przedmiotem odrębnego powództwa.

Reasumując oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzucanego mu czynu zabronionego stypizowanego w art. 286 § 1 k.k., który to czyn jest zagrożony karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat.

Wymierzając oskarżonemu karę za dokonane przestępstwo Sąd kierował się dyrektywami zawartymi w art. 53 § 1 i 2 k.k.

Uwzględniono zatem stopień społecznej szkodliwości czynu, jak i zawinienie sprawcy. Ponadto wzięto pod uwagę właściwości i warunki osobiste oskarżonego oraz jego zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. Nie ulega wątpliwości, iż czyn przypisany oskarżonemu był bezprawny i zawiniony. Sąd nie dopatrywał się również okoliczności mogących wyłączyć lub ograniczyć winę oskarżonego. Oskarżony osiągnął bowiem określony stopień dojrzałości, a co za tym idzie powinien rozpoznać społeczne znaczenie popełnionego przez siebie czynu i tym bardziej powinien być świadomy konsekwencji, jakie może on spowodować. Nadto przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę sposób życia oskarżonego przed popełnieniem przestępstwa a także jego zachowanie po popełnieniu przedmiotowego czynu. W pierwszej kolejności wskazać należy, że oskarżony jest osobą młodocianą, w dacie przestępstwa nie był karany, pozostawał w trudnej sytuacji finansowej, a szkoda wyrządzona zachowaniem nie była znaczna.

Sąd mając na uwadze stopień zawinienia oskarżonego i społeczną szkodliwość czynu wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, zatem w granicach minimum ustawowego zagrożenia, której wykonanie zawiesił na również minimalny w przypadku sprawców młodocianych okres próby 2 lat, oddając oskarżonego w okresie próby pod obligatoryjny dozór kuratora oraz zobowiązując go do informowania kuratora sądowego o przebiegu okresu próby. Oskarżony albo skorzysta z danej mu jako sprawcy młodocianemu szansy stosując się do rygorów i obowiązków nałożonych sentencją wyroku, albo też orzeczona kara zostanie zarządzona do wykonania. Sąd nie orzekał obowiązku naprawienia szkody, a to przez wzgląd na brzmienie art. 415 § 1 zd. 2 Kpk, albowiem roszczenie pokrzywdzonego pozostaje przedmiotem odrębnego postępowania cywilnego.

Całokształt przedstawionych okoliczności sprawił, że Sąd orzekł jak w dyspozytywnej części wyroku uznając, że orzeczone kary, środki karne i probacyjne będą adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości czynu, jak i zawinienia sprawcy, a wydane rozstrzygnięcie będzie skutecznym środkiem do zwalczania tego typu przestępczości, natomiast w stosunku do oskarżonego pozwoli na zrozumienie jego błędnego postępowania i uniknięcie w przyszłości podobnych czynów.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania uzasadniały przywołane w sentencji wyroku przepisy.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.